

SABIES QUE...

... les paraules Carnaval i Carnestoltes no tenen el mateix origen

La paraula "Carnestoltes" ve del llatí "Carns toldrem", que significa "privació de carn". Es refereix al temps de Quaresma, en el qual, segons la tradició, no es pot menjar carn. En canvi, la paraula "Carnaval" té dos orígens. Per un costat, ve de "Carnis avalis", que vol dir "carns privades", i que també fa referència a la Quaresma. Per l'altre, ve de "Carrus navalis", un gran vaixell amb rodes del que els romans llençaven 10 o 12 cavalls i els feien desfil·lar per les ciutats. El carro i el vaixell representaven el cos humà; els cavalls, la força; i les regnes, la intel·ligència i la voluntat. Amb això volien dir que durant aquests dies l'home era lliure.

.. el Carnaval és una festa mòbil

El Carnaval, així com la Quaresma o la Setmana Santa, són festes mòbils: cada any se celebren en diferents dates. Segueixen el calendari lunar, que es basa en la posició de la Lluna respecte a la Terra, i que no coincideix amb el calendari que solem usar. Per això, cada any, els que organitzen les festes de Carnaval han de consultar la data als experts.

... era típic d'aquestes dates cuinar l'olla dels pobres

L'olla dels pobres era un menjar a base de carn de porc que es donava a la gent necessitada. Amb aquest acte solidari s'intentava ajudar les persones pobres a suportar el llarg període d'abstinència que venia després del Carnaval.

... el costum de disfressar-se ve de la prehistòria

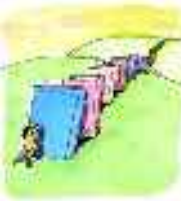
Durant el paleolític i, posteriorment, en el neolític, un dels costums de les tribus de caçadors era vestir-se en els seus rituals amb pells d'animals. Amb el temps, el Carnaval ha sofert la influència de moltes civilitzacions, i cada cultura ha aportat els seus propis costums.

Butlletí nº 6

Gener 08

BUTLLETÍ D'INFORMACIÓ DE LA BIBLIOTECA DEL CEIP RIUMAR

CARNIVAL

HISTÒRIA DEL CARNAVAL

La festa del Carnaval és la festa del món al revés. S'escull un rei que, durant uns dies, deixa fer les coses que la resta de l'any estan prohibides o mal vistes. Tot el món es disfressa, juga, balla, canta i fa bromes. El Carnaval és un gran joc en el qual, durant unes hores, pots deixar de ser tu mateix i convertir-te en l'heroi que sempre has volgut ser.

Les arrels del Carnaval

Fa molt temps, **jueus, grecs i romans** ja celebraven festes semblants al Carnaval. Els romans se les dedicaven als seus **déus**. Eren festes esbojarrades en les quals els esclaus i els soldats **triaven un rei** que primer manava tant com volia, però al final havia de morir.

Al llarg de la història, aquestes festes s'han intentat **prohibir** moltes vegades. Malgrat això, sempre han seguit existint gràcies a celebracions privades o secretes. Amb el temps, aquesta situació ha canviat i el Carnaval s'ha convertit en la **festa més popular, alegre i participativa** de l'any.

El Carnaval i la religió

El Carnaval també està molt relacionat amb la **tradició cristiana**. Es celebra uns dies abans del **Dimecres de Cendra**, dia en què comença la **Quaresma**. En la tradició cristiana, els 40 dies que dura la Quaresma són un temps de **sacrifici** en els quals, per exemple, no es pot menjar gaire. Per això, durant el Carnaval hi ha més llibertat i es trenquen moltes regles. Cal aprofitar per fer tot allò que després no es podrà fer.

CALENDARI

Dijous Gras: comença la festa del Carnaval. La gent es disfressa per celebrar que **el rei Carnestoltes està a punt d'arribar**. Segons la tradició, és un dia per gaudir d'un **menjar greixós** i abundant. Els plats típics són la **botifarra** d'ou, la truita de botifarra i la coca de llardons.

Divendres: la festa ja està en marxa i tot el món celebra l'arribada del Carnaval. Els col·legis celebren festes de disfresses i els grups festius posen a punt els últims detalls.

Cap de setmana: és el moment de màxima diversió. El **dissabte** arriba el rei Carnestoltes, rei dels poca-soltes, fins el dimecres. S'organitza una **comitiva** que recorre tot el poble i es llegeix un **pregó** en el qual es fan bromes sobre moltes coses. El **diumenge** es celebra la **desfilada més important** del Carnaval. Abans es feien **guerres** de taronges, tomàquets i clofolles d'ou plenes de farina. En algunes ciutats encara es dedica un matí a aquesta tradició. El més normal, avui en dia, són les batalles que es fan amb paperets i serpentes, el típic **confeti**.

Dilluns: se celebren balls a les places dels pobles.

Dimarts: la gent s'adona que la **llibertat** que ha portat el rei no és bona per al poble. Es fa un **judici públic** i sempre se l'acaba condemnant a **mort**. El rei fa el testament, i se'l **crema** públicament.

Dimecres de Cendra: Per a uns, és l'últim dia del Carnaval. Per a uns altres, ja és el primer dia de la **Quaresma**. La tradició diu que s'ha de fer un berenar i participar en l'**enterrament de la sardina**, que simbolitza el final del Carnaval.

PROTAGONISTES

Dos personatges han representat històricament la lluita entre el que signifiquen el Carnaval i la Quaresma. Per un costat, el **rei Carnestoltes**, un personatge gruixut, bevedor i esbojarrat. Per l'altre, la seva enemiga, la **vella Quaresma**, una vella de set cames, que dejuna i és vegetariana.

El rei Carnestoltes, el rei de la festa-

El rei del Carnaval és el centre de les festes. Cada any apareix el dissabte sota l'aparença d'un animal o d'una persona, i llegeix el **pregó** amb el qual s'inaugura la celebració.

En el seu pregó, el rei dóna **permís** per passar-s'ho bé sense limitacions: és el moment de **ballar** i desfilat **disfressat**. Però el caos i la bogeria només duren fins el dimarts. Aquest dia la gent s'adona que tant desordre no és bo.

En un judici públic, el rei és declarat **culpable** de tot, i se'l condemna a **mort**. Després de llegir el seu testament, se'l crema en públic. A partir de la mitjanit del dimarts **s'acaba la festa** i comença la Quaresma.

La vella Quaresma

La vella Quaresma representa l'època que ve després del Carnaval. És una vella **dejunadora** i vegetariana, **enemiga** del rei Carnestoltes. Té **set cames**, una per a cada setmana d'aquest període que ve després del Carnaval, i que dura 40 dies. Durant el regnat de la vella Quaresma no es poden cometre excessos

com, per exemple, menjar molt.

Durant els dies de Carnaval, el rei Carnestoltes i la vella Quaresma mantenen una **lluita**. La vella Quaresma acaba guanyant, i s'abandonen les lleis del rei Carnestoltes: els banquetes, la festa boja i el desordre donen pas al dejuni, a l'**ordre**, a la **calma**.

Segons la tradició, els menjars abundants es canvien per un règim de sopes amb oli, verdura i aigua. Només els diumenges es podia menjar peix. Per això, la vella Quaresma porta sempre un tros de **bacallà**.